

Guillem López-Casasnovas
Catedràtic d'Economia de la UPF
guillem.lopez@upf.edu

Àngels Martínez Castells
Professora d'Economia de la UB
angelsmartinezcastells@ub.edu

Copagament sanitari: perspectives contraposades per salvar l'estat del benestar

RELATOR

Cristian Agudo

L'actual conjuntura de crisi econòmica obre la porta a la revisió d'alguns elements en els quals s'ha fonamentat l'estat del benestar. A casa nostra, un d'aquests debats és el que fa referència al copagament del sistema sanitari. Guillem López-Casasnovas, catedràtic d'Economia de la UPF, i Àngels Martínez Castells, professora d'Economia de la UB, es miren aquesta possibilitat des de punts de vista diferents: el primer analitza el copagament a través dels pros i els contres per al sistema de salut i per al conjunt de serveis públics, mentre que la segona parteix de la convicció que només laminarà l'equitat en l'accés al sistema sanitari.

López-Casasnovas defineix la mesura com «un ingrés públic que pot ajudar al manteniment dels serveis on no arribin els impostos». Per il·lustrar aquest raonament, fa servir l'exemple de les taxes universitàries, a través de les quals «l'alumne paga una cinquena part del cost dels estudis». Per contra, Martínez considera que «el copagament significa traspasar a l'usuari una responsabilitat que és de l'administració, que hauria de poder gestionar el sistema sanitari i el seu desenvolupament a través dels ingressos fiscals ja existents». Per la professora de la UB, implementar el copagament suposaria posar traves a l'accés a la sanitat pública a les persones que més ho necessiten. Per reforçar aquest argument, recorre a l'Organització Mundial de la Salut, que alerta que «el copagament és un instrument feble i no efectiu per millorar l'eficiència i contenir les despeses sanitàries».

López-Casasnovas tampoc és un ferm defensor del copagament. Però, degut a l'actual conjuntura econòmica, defensa la ne-

El debat sobre el copagament gira al voltant del manteniment de l'equilibri necessari entre la sostenibilitat de l'estat del benestar i la preservació dels drets socials

cessitat de cercar fórmules per edificar un sistema sanitari sostenible. L'economista assegura que l'Estat espanyol ha estat vivint per sobre de les seves possibilitats durant els darrers anys, com mostra el fet que la despesa sanitària hagi crescut més del que ho ha fet la renda per capita. És per això que creu que «ara tocaria reduir i no només frenar prestacions». Però, conscient de la impossibilitat de dur a terme una reducció de les prestacions, defensa «la necessitat de fer esforços més grans per finançar els serveis de salut que ja tenim». En aquest sentit, apunta que «el copagament porta a una gestió més eficient dels recursos, sobretot si encertem en utilitzar-lo com a tiquet moderador que assegurí la bona utilització del sistema de salut públic». «En qualsevol cas, requereix capacitar millor els nostres gestors i assenyalar que en una societat adulta res no és gratuït», afegeix.

Per a Martínez, la insuficient presió fiscal de l'Estat espanyol en relació als països de la UE i el deteriorament de la seva progressivitat en els últims anys no pot justificar una mesura que, segons ella, «agreuja les desigualtats». Uns serveis públics que, segons denuncia la professora, «són ja de per si escassos en relació als quinze països més

rics de la UE». Davant d'aquells que assegurin que el copagament és un camí inevitable per al sosteniment del sistema sanitari, la professora de la UB respon que «res porta inevitablement a res. Només hi ha la voluntat dels encarregats de dur a terme les polítiques públiques, que poden optar per entrefer polítiques socials i, per tant, afavorir el sistema públic o, per contra, afavorir el sistema privat», i defensa la vigència del model sanitari de Catalunya, tot i que reconeix que «el model no és estàtic i pot evolucionar». En aquest sentit, l'evolució que ella proposa consisteix en la potenciació del sector públic.

En el que sí que estan d'acord López-Casasnovas i Martínez és en afirmar que són els agents polítics els que finalment han de decidir sobre la implantació o no del copagament. Això sí, des de punts de vista diferents. López-Casasnovas mira de partir d'una posició més distanciada i situar-se en el terreny empíric, i denuncia, a més, que li «desagraden aquells que utilitzen la seva posició acadèmica per adoctrinar ideològicament, assenyalant bons i dolents, veritat i mentida». Segons la seva opinió, «el que ha de fer un acadèmic és assenyalar amb la major transparència social els pros i els contres de la políti-

ca pública, identificar despeses i beneficis, l'eficiència i l'equitat, perquè els polítics decideixin de forma informada». La professora Martínez, per la seva banda, situa el seu discurs en un àmbit molt més ideològic i afirma que «els *politics-makers* han de triar entre dur a terme polítiques neoliberals o polítiques socials». En aquest punt, insisteix que «qualsevol mesura econòmica, per petita que sigui, que suposi una despesa per l'usuari per poder accedir als serveis de salut és perjudicial, regressiva i injusta en la mesura que expulsa d'un sistema universal —o posa impediments al seu accés— a les persones amb les rendes menors».

Encara està per veure si el copagament s'acabarà implantant al sistema de salut de casa nostra, però el que és evident és que tot aquest debat gira al voltant del manteniment de l'equilibri necessari entre la sostenibilitat de l'estat del benestar i la preservació dels drets socials, entre els quals també cal incloure la igualtat del dret de les persones a l'accés al sistema públic de salut. ◀